

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΟΙΔΙΜΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΝ ΤΟΝ ΣΤ'

τῷ Ἐπιμνημόσυνῳ Κερίῳ

Θ. Κ. Μαρκοβιτζῷ

Δημοσιογράφῳ (Ανεβαστῶν)

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΣ ΛΟΓΟΣ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΟΙΔΙΜΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΝ ΤΟΝ ΣΤ

SISMANOGLIO
MEDIO

Ο ΑΙΔΙΜΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ο ΣΤ΄

Τύποις «Φαξιλέτ» Τάσου Βακαλοπούλου

«Καὶ δώσω ὑμῖν ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν
μου καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς ποιμαίνοντες
μετ' ἐπιστήμης». (Ἱερ. 3, 15).

Παναγιώτατε Δέσποτα,
Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,
Βαρυαλοῦν ἐκκλησίασμα.

Τριάκοντα πρὸς ἰαῖς δέκα ἐκύκλωσαν ἤδη ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἀποφρά-
δος ἐκείνης 28ης Νοεμβρίου τοῦ λήξαντος ἔτους, καθ' ἣν εἶδησις μελα-
νοπιτέρυξ ἐν ἀκαρεῖ τοὺς ὀρίζοντας ἡμῶν διαδραμοῦσα μετέδιδεν ἡμῖν τὸ
θλιβερόν ἄγγελμα, ὅτι ὁ Πατριάρχης **Κωνσταντῖνος ὁ ΣΤ'** ὁ ἀπὸ
ἐξαιτίας περίπου ὡς ἐν ἐρημητηρίῳ μοιραίως μονάζων ἐκεῖ εἰς μίαν
γωνίαν τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους μετὰ κρατε-
ρὰν πάλιν κατὰ βροτολοιοῦ νόσου ὑπέκυπτεν εἰς τὰ ἰοβόλα τραύματα
αὐτῆς καὶ μετ' ἀνεκλαλήτου ψυχικῆς γαλήνης καὶ ἡρεμίας παρέδιδε τὸ
πνεῦμα.

Τεσσαράκοντα ἤδη διέρρευσαν ἡμέραι, ἀφ' οὔτου εἰς εἰσέτι φωτοβό-
λος τῆς Ἐκκλησίας λύχνος ἐσθέννυτο καὶ μία εἰσέτι εὐγενῆς καρδία ἱστο-
ρικῆς φυσιογνωμίας τῶν ἀρχαίων τῆς Ἐκκλησίας παραδόσεων ἔπαυε νὰ
πάλλῃ. Ἐκκλησία δὲ καὶ Πολιτεία ἐν προσκνηματικῷ συναγερομῷ κλή-
ρου καὶ λαοῦ μετ' ἀπάτου μὲν ψυχικοῦ πόνου καὶ ὀδύνης, ἀλλὰ καὶ μετ'
ἐξαιρέτων ὅλως καὶ τοῦτ' αὐτὸ Βασιλικῶν τιμῶν ἔσπευδον, ὅπως, ὡς ποτε
ὁ Ἰσραὴλ τὸν Πατριάρχην αὐτοῦ Σαμουὴλ, εἰς τὴν ὑστάτην Του κατοι-
κίαν προπέμψωσιν Αὐτόν. «Ἀπέθανε Σαμουὴλ καὶ συναθροίζονται πᾶς
Ἰσραὴλ καὶ κόπτονται αὐτόν» (Α' Βασ. 25, 1) καὶ «κυκλόθεν Αὐτοῦ στέ-
φανος ἀδελφῶν, ὡς βλάστημα Κέδρων ἐν Λιβάνῳ καὶ ἐκύκλωσαν Αὐτόν
ὡς στελέχη φοινίκων».

Ἡ Μήτηρ δὲ ἡμῶν Ἐκκλησία, Παναγιώτατε Δέσποτα, τῆς ὁποίας
γνήσιος βλαστὸς καὶ πιστὸς Ἡγούμενος ἐγένετο ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης
Κωνσταντῖνος ὁ ΣΤ' εἰς μέγα πέλαιος πένθους καὶ θλίψεως βυθι-
σθεῖσα ἀπὸ τῆς ὀδυνηρᾶς ἐκείνης ἡμέρας μὲ ἀιμάσσουσαν τὴν καρδίαν
ἐπὶ τῇ σκληρᾷ ἀπωλείᾳ ἐλάχιστον νῦν φόρον τιμῆς ἀποτίουσα τῇ σεπτῇ
μνήμῃ Ἐκείνου, ἀνθ' ὧν Οὗτος ὑπὲρ αὐτῆς ἐμόχθησε καὶ ἔπαθε, ἱλα-

στήριον προσφέρει πρὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ θυσιαστηρίου σπονδὴν καὶ θυσίαν εἰς ἀνάπαυσιν τῆς ψυχῆς Αὐτοῦ καὶ δημοσίᾳ «τὸν δίκαιον ἔπαινον Αὐτοῦ ἐξαγγέλλει».

Πλὴν ῥίγη ὄντως δειλίας εὐλόγου συνέσχον με, Παναγιώτατε Δέσποτα, ὅταν χθὲς ἐδέησεν, ὅπως εἰς ἐμὲ διαθιθασθῆ ἡ σεπτὴ Πατριαρχικὴ ἐντολή, ἵνα ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας ἐξαγγείλω τὸν ἔπαινον καὶ τὸν ἐπιμνημόσυνον Αὐτοῦ πλέξω στέφανον. Δειλία, λέγω, κατέσχε με πρὸς στιγμήν, διότι ἐλάχιστος ὑπελείπετό μοι χρόνος, ὅπως κατὰ τὸ ἐνὸν ἀνάλογον πρὸς τὰς μεγάλας τοῦ ἀειμνήστου ἀρετὰς τὸν στέφανον πλέξω. Ἀλλὰ καὶ μόνη ἡ σκέψις, ὅτι παρέχεται εἰς ἐμὲ τὸν κατὰ πνεῦμα Αὐτοῦ γνήσιον υἱόν, τὸν Πρωτοσύγκελλον καὶ Ἐπίτροπόν Του κατὰ τὴν Πατριαρχεῖαν Αὐτοῦ χρηματίσαντα ἢ ἔστω καὶ θλιθερὰ εὐκαιρία, ἵνα τὸ ἱερώτερον τῶν καθηκόντων ἐπιτελῶν ἀπὸ θέσεως τόσον ἱεραῶς, ἐνώπιον ὀμιγύρεως τόσον εὐλαβοῦς καὶ ἐπιλέκτου τὰ κατακλύζοντα τὴν καρδίαν μου διάπυρα αἰσθήματα αἰδίου εὐγνωμοσύνης τῇ Σεπτῇ μηνίμῃ Ἐκείνου καὶ αὐθις διατρανώσω καὶ ἵνα ὡς εἶπερ τις καὶ ἄλλος τὸν πλοῦτον τῶν ἀρετῶν Αὐτοῦ γνωρίσας μετὰ πόνου ψυχῆς πιστότερον ἴσως παντὸς ἄλλου τὰ μεγαλεῖα τῆς ἐν τῇ βιοτῇ λαμπρᾶς ποιμαντορικῆς δράσεως Αὐτοῦ διηγῆσωμαι, καὶ μόνη λέγω ἢ σκέψις αὕτη ἐφυγάδευσε τὴν δειλίαν μου καὶ μετὰ θάρρους καὶ προθυμίας ἀπεδέχθην τὴν ἐντολήν.

Τίς δ' ὅμως δώσει μοι πτέρυγας καὶ πετασθήσομαι ἢ τίς χαρίζεται μοι κάλαμον ὀξυγράφου γραμματέως, ἵνα ἐπαξίως τὸν δίκαιον τοῦ ἀειμνήστου ἔπαινον καλλιγραφῆσω; Τὸ φορτίον βαρὺ, αἱ δὲ δυνάμεις μου δυσανάλογοι πρὸς τοῦτο. Διὸ ὅλως ἀπερίττως ἐν συνοχῇ ψυχῆς καὶ μετρέμουσαν τὴν γλῶσσαν ὡς ἐν εἰκόνι ἀμυδρᾷ τὴν κατὰ κόσμον ποιμαντορικὴν βιοτὴν τοῦ ἀειμνήστου θὰ σκιαγραφῆσω καὶ ἐν δυνατῇ βραχυλογία θὰ ἐξαγγείλω, ὅτι ὄντως ὁ Κύριος ἡμῶν ἐν τῷ σεπτῷ τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου **Κωνσταντίνου τοῦ ΣΤ'** προσώπῳ ἐχαρίσατο τῇ Ἐκκλησίᾳ ποιμένα, ὅστις μετ' ἐπιστήμης ἐποίμανεν αὐτήν. «Καὶ δώσω ὑμῖν ποιμένας κατὰ τὴν καρδίαν μου καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς ποιμαίνοντες μετ' ἐπιστήμης» (Ἱερ. 3,15).

Κανχᾶται, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἡ τὰ παράλια τῆς Προποντίδος κοσμοῦσα καλλιτεκνος τῆς Προύσης κωμόπολις Συγῆ, διότι εἰς τὰ ἐδάφη αὐτῆς ἐξ οἴκου περιφανοῦς καὶ εὖ ἠγμένου ἔβλεπε τὸ πρῶτον τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τῷ 1859 ὁ ἀείμνηστος Πατριάρχης **Κωνσταντίνος Ἀράμπογλους**. Ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἀνατραφεὶς, ὡς εἰκός, ὑπὸ εὐλαβεστάτων γονέων «ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου» καὶ τῷ ἀδόλῳ τῆς Χριστιανικῆς πίστεως γάλακτι πλουσίως γαλουχηθεὶς τὴν προκαταρκτικὴν παιδείαν ἔλαβεν ἐν τῇ ἀνθούσῃ τότε Ἀστικῇ Σχολῇ τῆς γενετικῆς Αὐτοῦ. Διακαῆ δὲ

τρέφων ἐκ παίδων τὸν μύχιον πόθον, ὅπως ὑπὸ τὴν ἔνδοξον τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας σημαίαν ταχθῆ, τῷ 1877 μετὰ παλμῶν ψυχικῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως, ὅτι μέγα τι καὶ ἱερὸν ἐν Αὐτῷ τελεσιουργεῖται, ἀνέρχεται τὸν μυροδόλον τῆς χαριτοβρύτου Χάλκης λόφον καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερὸν τῆς καθ' ἡμᾶς Θεολογίας τέμενος. Ὡς φοιτητῆς τοῦ παλαιφάτου τούτου τῆς ἐπιστήμης φυτωρίου ὁ ἀείμνηστος καθ' ὅλον τὸν ἑπταετηδόλιχον τῶν ἐκεῖ σπουδῶν Αὐτοῦ ἐγένετο τύπος καὶ ὑπογραμμὸς μαθητείας ἀπαράμιλλος. Ἐναυλοὶ εἰσέτι ἠχοῦσιν εἰς τὰ ᾠτά μου οἱ λόγοι τοῦ ἀψευδοῦς στόματος τοῦ διδασκάλου μὲν τοῦ ἀειμνήστου ἐν τῇ Ἱερᾷ τῆς Θεολογίας Σχολῇ, διαδόχου δὲ Αὐτοῦ ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Θρόνῳ μακαριστοῦ Πατριάρχου Βασιλείου τοῦ Γ'. «Ὁ **Κωνσταντίνος Ἀράμπογλους** (1) ἦτο ὁ περιλημένος μοι μαθητῆς, διότι ὑπῆρξε τὸ πρότυπον σοβαρότητος, χρησιμοθητείας καὶ ἐπιμελείας».

Ἀξιοθεὶς δ' ὁ ἀείμνηστος τῶν πτυχίων τῶν ἀριστείων κατὰ τε τὴν Θεολογίαν καὶ τὸ ἦθος ἐκ τῆς ἡμετέρας τροφοῦ τῷ 1885 μετὰ διδασκαλίαν ἐνὸς ἔτους εἰς τὴν Κοινοτικὴν Σχολὴν Τσεγκέλιοι τῆς Ἐπαρχίας Χαλκηδόνος ἀκάθεκτος, πλήρης ζέσεως καὶ ἔρωτος φέρεται εἰς τὸ διοικητικὸν τῆς Ἐκκλησίας στάδιον καὶ μετὰ χαρᾶς ἐγκαινιάζει τοῦτο ἀπὸ τῆς Ἐπαρχίας Προύσης, ὅτε ὁ βαθύφρων Μητροπολίτης Ναθαναὴλ τῷ 1886 προσελάμβανεν Αὐτὸν ἀρχιδιάκονόν του. Πλούσια φέρων ὁ ἀείμνηστος τότε τὰ τε φυσικὰ καὶ ἐπίκτητα ἐφόδια ἐκ τῆς Σχολῆς ἡμῶν, τοῦ τηλαυγοῦς τούτου τῆς Ἀνατολῆς Φάρου, τὸ σφρῖγος τῆς νεότητος, τὴν ἀγαθότητα τῆς ψυχῆς, τὸ ἀδαιμάντινον, εὐθύ, ἀκέραιον καὶ εἰλικρινὲς τοῦ χαρακτήρος, τὴν σύνεσιν καὶ σοβαρότητα καὶ τὴν ἀρτίαν ἐν τῇ Θεολογίᾳ μόρφωσιν, ἅπαντα ἀσφαλῆ ἐχέγγυα δοκίμου ἐν τῇ κοινῇ σταδιοδρομίᾳ, πρωϊμώτατα, ὡς εἰκός, ἀνεδείχθη ἐν τῇ διοικήσει τῆς ἐπαρχίας Προύσης. Δὲν δύναμαι, Παναγιώτατε, νὰ λησμονήσω, ὅτι μετὰ πάροδον τόσων ἐτῶν κατὰ τὴν ἐμὴν διακονίαν ὡς τε ἀρχιδιακόνου καὶ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἐπαρχίας Προύσης τῷ 1914—1921 ὑπῆρχον εἰσέτι οἱ θαυμασταὶ τοῦ ἀειμνήστου, οἵτινες μετὰ συγκινήσεως ἀνέφερον τὸ σεπτὸν ὄνομα τοῦ Ἀρχιδιακόνου **Κωνσταντίνου Ἀράμπογλου** καὶ ἅπαντα τὰ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ κατορθώματά Του ἐξιστόρουν.

Θέμενος δ' οὕτω, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἀρραγῆ τὸν πρῶτον θεμέλιον λίθον ὁ ἀείμνηστος τοῦ περιλάμπρου οἰκοδομήματος τῆς μετὰ ταῦτα ἐξαιρέτου διοικητικῆς δράσεως Αὐτοῦ καὶ ἄξιός τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου ἐργάτης ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ σταδίου Αὐτοῦ ἀναδειχθεὶς, στέφεται ὑπὸ

(1) Ὁ πατὴρ τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου **Κωνσταντίνου τοῦ ΣΤ'** ὀνομάζετο **Ἰωάννης Ἀράμπογλους**, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ Ἑλένη τὸ γένος Χατζηγεωργίου.

τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, — ἥτις γνωρίζει γενναίως νὰ ἀμείβῃ τοὺς ἀξιόους αὐτῆς ἐργάτας — τῷ 1896 διὰ τοῦ ἀμαράντου τοῦ ὑπάτου ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος στεφάνου καὶ ὑπὸ τὸν ψιλὸν τίτλον τοῦ Ροδοστόλου διορίζεται βοηθὸς Ἐπίσκοπος ἐν Σαράντα Ἐκκλησίαις τοῦ γεραροῦ Μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλου. Ἀρχιερεὺς γενόμενος εἶχε βαθεῖαν συναίσθησιν τοῦ ὕψους τοῦ ἀξιώματος καὶ τοῦ μεγέθους τῶν εὐθυνῶν. Ἐγνώριζε καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ διεκήρυττεν, ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος δέον νὰ εἶναι «ἡ ζύμη, τὸ ἄλας καὶ τὸ φῶς τοῦ Ποιμνίου» καὶ ὅτι κατὰ τὸν Θεῖον Χρυσόστομον δέον νὰ διαφέρῃ αὐτοῦ τῇ ἀρετῇ, τῇ φρονήσει, τῇ παιδείᾳ, ὅσον διαφέρει ἄνθρωπος τῶν ἀλόγων. Τῷ 1899 ἐκ τῆς Ἐπισκοπῆς ταύτης προάγεται ὁ ἀείμνηστος εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Βελλᾶς καὶ Κονίτιος. Ἐπὶ ἑπταετίαν ὄλην ὡς καλὸς Ποιμὴν μετ' ἐπιστήμης ποιμάνας τὴν Ἐπαρχίαν ταύτην εἰς ἀμοιβὴν τῶν ἀγώνων Αὐτοῦ τῷ 1906 ἀναβιβάζεται εἰς τὸν περίθλεπτον θῶκον τῆς Ἐπαρχίας Τραπεζοῦντος. Ἐπὶ ἄλλην ἑπταετίαν καὶ τὴν θεόθεν λαχοῦσαν αὐτῷ Ἐπαρχίαν ταύτην δεξιῶς καὶ καρπογόνως διεκυβέρνησεν, ὅτε ἡ Ἐκκλησία, εἰς τὴν συνείδησιν τῆς ὁποίας εἶχεν ἐπιβληθῆ ἡ ἐξαιρετικὴ φυσιογνωμία τοῦ ἀειμνήστου καὶ ἀπέβη Οὗτος διὰ τῶν σπανίων προσόντων Αὐτοῦ εἰς τῶν συνειωτέρων, δραστηριωτέρων καὶ ἰκανωτέρων Ἱεραρχῶν τοῦ Οἴκουμενικοῦ Θρόνου, τῷ 1913 ἔξυψοῖ Αὐτὸν εἰς τὸ ὕψος τῆς Γεροντικῆς Ἐπαρχίας Κυζίκου. Ἐπὶ ἑννέα ὅλα συναπτὰ ἔτη διὰ τῆς αὐτῆς συνέσεως, πείρας καὶ ἐπιστήμης ἐποίμανε καὶ τὴν μεγάλην ταύτην Ἐπαρχίαν ἀνεξίτηλα καταλιπὼν ἐν αὐτῇ τὰ ἴχνη τῆς ζωῆς καὶ δράσεως Αὐτοῦ. Τῷ 1922 μετετέθη εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Προύσης, ἣν λόγῳ τῶν καιρικῶν, ὡς γνωστὸν, περιστάσεων δὲν ἠξιώθη νὰ ἐπισκεφθῆ καὶ τῇ 8ῃ Μαΐου τοῦ 1924 προάγεται εἰς τὴν γεροντικὴν Ἐπαρχίαν τῶν Δέρκων, ἣν ἐπὶ μῆνας μόνον τινὰς ποιμάνας τερματίζει τὴν αἰγλήεσσαν Αὐτοῦ ὡς δεξιοῦ τῶν θεόθεν λαχουσῶν Αὐτῷ Ἐπαρχιῶν οἰακοστρόφου σταδιοδρομίαν.

Κατὰ τὴν μακρὰν δὲ ταύτην ἐπὶ τριακονταπενταετίαν ὄλην ὡς Μητροπολίτου δρᾶσιν Αὐτοῦ τετράκις ἐκλήθη ὁ ἀείμνηστος κατὰ διαφόρους ἐποχὰς Συνοδικὸς καὶ ἐπίλεκτον τοῦ Διαρκοῦς Ἐθνικοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου Μέλος διετέλεσεν. Ὅ,τι καὶ ἂν γραφῆ, ὅ,τι καὶ ἂν λεχθῆ περὶ τῆς τε ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ καὶ τῷ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίῳ διοικητικῆς πολυτίμου συμβολῆς τοῦ ἀειμνήστου τῇ Ἐκκλησίᾳ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνταποκριθῆ πρὸς τὴν πραγματικότητα. Ἀψευδεῖς μάρτυρες ταύτης παραμένουσιν ἔσασι τὰ τε σχετικὰ Πρακτικά, καὶ οἱ ζῶντες πολῦτιμοι συνεργάται Αὐτοῦ. Μελετητῆς τῶν ἐκάστοτε ἀπασχολούντων τὴν Ἐκκλησίαν μεγάλων ζητημάτων σοβαρός, τηρητῆς τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ Παραδόσεων τῆς Ἐκκλησίας αὐστηρὸς κατὰ τὸν γνωστὸν Ἐκκλησιαστικὸν ὅρον

«μὴ μέταιρε ὄρια, ἃ οἱ Πατέρες ἡμῶν ἔθεντο», ὃν ἐν παντὶ καὶ πάντοτε ζωηρῶς προέβαλλεν, ἦτο ἐν πολλοῖς ἡ ζῶσα ἱστορία τῶν ζητημάτων τῆς Ἐκκλησίας. Μετὰ προσοχῆς ἐφεκτικὸς τὴν ἐκδήλωσιν καὶ διατύπωσιν τῆς γνώμης Αὐτοῦ καὶ μετὰ περισκέψεως φειδωλὸς τοὺς λόγους μετὰ λιπαρῶν μελέτην ἀπεκρυστάλλου τὴν φαινοτέραν ἐπὶ τῶν ζητημάτων γνώμην καὶ πολλάκις μία φράσις Αὐτοῦ ἔδιδε τὴν ἀπαιτουμένην κατεύθυνσιν εἰς τὸ ὑπὸ μελέτην ζήτημα ἢ μία σκέψις Αὐτοῦ ἐπεσφράγιζε τὴν συζήτησιν. Πρῶτος καὶ μελίχιος τὸν χαρακτήρα, ἀπέριπτος καὶ ὑπεράγαν ταπεινόφρων, ἀπέκτησε περίσσειαν σεβασμοῦ καὶ «ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις Αὐτοῦ ἦρθη». Μακρὰν δὲ πάσης ἀλαζονικῆς καὶ ὑπερφιάλου ἐπιδεικτιάζσεως, οὔτε ὁ ἴδιος εὐηρεστεῖτο, ἀλλ' οὔτε καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπέτρεπέ ποτε νὰ διασαλπίζωσι τὰ ἔργα Αὐτοῦ. «Δούλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ἔλεγε, μετὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὁ ὀφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν (Λουκ. 17. 10)», καὶ πάλιν «οὔτως ἡμεῖς λογιζέσθω ἄνθρωποι, ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ» (Α'. Κορ. 4, 1.). Μύστης τῆς Τουρκικῆς γλώσσης ἄριστος καὶ τῶν νόμων τῆς Πολιτείας τέλειος κάτοχος εἶχε τὴν διπλωματικὴν ἰκανότητα, ὅπως ὁπουδήποτε καὶ ἂν ἐτάσσετο ὑπηρετῶν καλλιεργῆ τὰς ἀρίστιας τῶν σχέσεων μετὰ τῶν οἰκείων πολιτικῶν ἀρχῶν ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ποιμνίου Αὐτοῦ, διότι οὐδέποτε ἐπελανθάνετο τῶν λόγων τοῦ Κυρίου: «Δότε τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ» καὶ τῶν τοῦ Θεηγόρου Παύλου τοιούτων: «πᾶσα ψυχὴ ὑπερεχούσαις ἐξουσίαις ὑποτασσέσθω. Οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία εἰ μὴ ἀπὸ Θεοῦ, αἱ δὲ οὐσαι ὑπὸ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσὶ» (Ρωμ. 13.1).

* *

Διὰ ταῦτα, Παναγιώτατε Δέσποτα, ὅτε κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1924 διὰ τῆς πρὸς τὸν Κύριον ἐκδημήσεως τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Κυρουῦ Γρηγορίου τοῦ Ζ' ἐκήρευεν ὁ Οἴκουμενικὸς Θρόνος, σύσσωμος Κληρὸς καὶ Λαὸς ὑπὸ τὴν Σήν, ὡς Μητροπολίτου Φιλαδελφείας, ἐπαινετὴν πρωτοβουλίαν ἔστρεφεν, ὡς οἱ ναυτιλλόμενοι πρὸς τὸν πολικὸν ἀστέρα, τὰ ὄμματα πρὸς τὴν πολιὰν σύνεσιν, τὴν πολυετῆ πείραν καὶ τὴν σπανίαν σοβαρότητα τοῦ Δέρκων **Κωνσταντίνου**. Ναί, Παναγιώτατε, Σὺ ὁ εὐκλεῶς νῦν τὴν ἱστορίαν Ἐκείνου συνεχίζων καὶ συμπληρῶν, Σὺ, ὁ δι' ἀδελφικῶν μετ' Ἐκείνου δεσμῶν καὶ εἰπέρ τις καὶ ἄλλος, ὡς εἶκός, τὸ βάθος τῶν ψυχικῶν ἀρετῶν Αὐτοῦ σταθμίσας με ἀνυπόκριτον τὸν ζῆλον εἰς τὴν ἐξυψηρέτησιν καὶ μόνην τῶν πολυτίμων τῆς Ἐκκλησίας συμφερόντων ἀποβλέπων ἠγήθης τότε τῆς ἐπαινετῆς κινήσεως, ὅπως ἐπὶ τῆς καλιᾶς τοῦ χηρεύοντος Θρόνου ἀναχθῆ ἡ εὐγενὴς τοῦ Δέρκων **Κων-**

σταντίνου φυσιογνωμία. Καὶ πράγματι ὁμοφώνῳ ψήφῳ Κλήρου καὶ ὁμοθύμῳ βοῇ Λαοῦ ἐν μέσῳ πανδήμου χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως τῇ 17ῃ Δεκεμβρίου τοῦ 1924 ὁ Δέρκων **Κωνσταντῖνος** καλεῖται ἐπὶ τὴν σκοπιὰν τῆς διοικήσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Ἄλλὰ, φεῦ! ἐνῶ ἡ Ἐκκλησία ἄφατον ἠσθάνθη ἀνακούφισιν ἀναφωνοῦσα τὸ «τοιούτος ἔπρεπεν ἡμῖν ἀρχιερεὺς», ἐνῶ ὁ λύχνος ἐτέθη ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἐνῶ τὰ πάντα ἐν γένει πλούσιον προσιωνίζοντο τὸν ἀμητὸν τῆς Πατριαρχείας **Κωνσταντίνου τοῦ ΣΤ'** ὅλως ἀπροόπτως κατὰ τὸ αὐστηρὸν τοῦ περὶ Ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυσμῶν νόμου γράμμα ἐδέησεν ὁ νομοταγέστατος Πρωθιεράρχης τεσσαράκοντα καὶ τρεῖς μόνον ἡμέρας μετὰ τὴν ἔνδοξον ἐκλογὴν τῇ ἀλήστου μνήμης ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, τῇ 30 Ἰανουαρίου τοῦ 1925, ἑορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, μετὰ τὴν διακρίνουσαν Αὐτὸν ψυχικὴν γαλήνην καὶ ἠρεμίαν ν' ἀφίση ἡμῖν τὴν Πόλιν καὶ τὰ Βασίλεια καὶ εὐλογῶν τοὺς πάντας καὶ εὐχόμενος ὑπὲρ πάντων σπεύδων, πάνυ σπεύδων, νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Μακεδονικῆς Χώρας, τὴν πόλιν τῶν Θεσσαλονικέων. Γνωστὸς εἶναι, Παναγιώτατε Δέσποτα, ὁ ἔκραγεις τότε μέγας σάλος τῶν ἀγρίων κυμάτων, ἅτινα αὐτανδρον ἠπείλησαν πρὸς στιγμὴν νὰ καταποντίσωσι τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας. Ἄλλὰ στήτε, ἔκραξεν ἡμῖν μακρόθεν ὁ ὑπέροχος Πατριάρχης **Κωνσταντῖνος ὁ ΣΤ'** καὶ λέγων μετὰ μὲν τοῦ Κυρίου «δεῖ τὸν ἕνα ὑπὲρ τῶν πολλῶν ἀπολέσθαι», μετὰ δὲ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου «οὐκ εἰμι σεμνότερος Ἰωνᾶ τοῦ Προφήτου βάλετέ με εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κοπάσει ὁ κλύδων. Πόλεως καὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου ἀπελάσατε, μόνον τὴν εἰρήνην καὶ ἀλήθειαν ἀγαπήσατε», προέβη εἰς τὴν εὐγενῆ ἐκείνην χειρονομίαν τῆς οἰκαιοθελοῦς παραιτήσεως ἀπὸ τοῦ Θρόνου καὶ ἱλαστήριον Ἐαυτὸν προσενεγκῶν θῦμα «ἐν ἡμέραις Αὐτοῦ ἔστερέωσε τὸν Ναὸν» (Σοφ. Σολ. 50,1) καὶ ἔσωσε τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἐκτοτε ἀπεσύρθη ὁ ἀείμνηστος εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις ἐρημητήριον Αὐτοῦ καὶ τὸν ἀπράγμονα καὶ ἰδιωτεύοντα βίον διάγων πάντοτε νοσταλγικὸν εἶχε τὸ ὄμμα ἐστραμμένον πρὸς τὸ ἱερὸν τοῦτο τῆς Ὁρθοδοξίας Παλλάδιον μετ' ἐνδιαφέροντος ἀμειώτου παρακολουθῶν τὰ κατ' αὐτό. Τὴν εἰρήνην δὲ τοῦ κόσμου σύμπαντος καὶ ἰδιαίτατα τῶν δύο δμόρων Κρατῶν διακαῶς ἐπιποθῶν ἄφατον, ὡς γνωστόν, ἠσθάνθη ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς ἀρρωστίας τὴν χαρὰν ἐπὶ τῇ ὑπογραφῇ τοῦ συμφώνου τῆς Τουρκο-Ἑλληνικῆς φιλίας καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμα μετὰ τὴν διάθερμον εἰς τὰ χεῖλη εὐχὴν, ὅπως **ἡ χάρις** εἰς τὴν βαθεῖαν τῶν Μεγάλων Κυβερνητῶν τῶν δύο Κρατῶν σύνασιν ἐπιτευχθεῖσα εἰρήνην ἀποβῇ παγία, διαρκὴς καὶ ἀδιάσειστος.

**

Τοιοῦτος ἐν συντόμῳ, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἐγένετο ὁ ἀρρήκτοις δεσμοῖς συνδέσας τὸ τετιμημένον ὄνομα Αὐτοῦ τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ Γένει ἱστορικὸς Πατριάρχης **Κωνσταντῖνος ὁ ΣΤ'**. Ἀστὴρ ἀειλαμπῆς ἐν τῷ στερεώματι τῆς Ἐκκλησίας, δι' αὐτὴν μὲν ὑπῆρξε κλέος, δόξα καὶ καύχημα, δι' ἡμᾶς δὲ τοὺς νεοφύτους αὐτῆς βλαστοὺς παραμένει ἔσαεὶ τέλειον ὑπόδειγμα μετὰ συνέσεως δράσεως καὶ πολιτείας.

Καὶ νῦν, Παναγιώτατε Δέσποτα, Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, ἰκέτιδας ἀνατείνετε τὰς εὐκτηρίους Παναγίας χεῖρας Ὑμῶν τῷ Ὑψίστῳ καὶ ἀπὸ μέσης ψυχῆς καὶ καρδίας δεήθητε Αὐτοῦ, ὅπως τῷ ἀειμνήστῳ Πατριάρχῃ **Κωνσταντῖνῳ τῷ ΣΤ'**, «Ὅστις «τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισται, τὸν δρόμον τετέλεκε, τὴν πίστιν τετήρηκεν», ὡς δίκαιον γέρας καὶ ἔπαθλον ἀπονεμηθῇ «ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος». Ἡμεῖς δὲ ὁμοῦ πάντες μετ' εὐλαβείας κλίνοντες τὸ γόνυ πρὸ τοῦ περυσίζοντος νῦν περὶ ἡμᾶς πνεύματος Αὐτοῦ, παρακαλέσωμεν Αὐτόν, ὅπως ἐν ταῖς Μοναῖς τοῦ Κυρίου εὐρισκόμενος μηδέποτε παύσῃται ἰκετεύων τὸν Πανάγαθον, ἵνα ἀείποτε στηρίζῃ τὴν Ἐκκλησίαν ἐν ταῖς δοκιμασίαις αὐτῆς καὶ διαθεβαιώσωμεν ἅμα Αὐτόν, ὅτι βαθύτατα θὰ ὑπάρχῃ ἔσαεὶ ἐγκεχαραγμένον εἰς τὰ μύχια τῆς καρδίας ἡμῶν τὸ χουσοῦν παράδειγμα τῆς γενναίας ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἐθελουσίας Αὐτοῦ καὶ ὅτι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ Γένει σύμπαντι ἡ σεπτὴ μνήμη Αὐτοῦ ἔσται εἰς αἰῶνα τὸν ἄπαντα αἰωνία, ἀγήρως καὶ ἄληστος.

Τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου **Κωνσταντίνου τοῦ ΣΤ'** ἡ μνήμη εἴη αἰωνία.

 SISMANOGGIO
MEGARÒ

01

 SISMANOGLIO
MECARIO